

REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL SALARIO ROSA POR LA VULNERABILIDAD

Traducido al Mazahua

JMUU MIGUEL ÁNGEL TORRES CABELLO, NRĒGXINU K'A KONSEJABO NU NRIXU ÑE NA JO'O KJA JÑIÑI, K'O MAMA KJA JÑA'A 3 TS'IJÑATJO XI, 5, 6, 10, 11, 12 NU JÑA'A I Y II ÑE 17 TS'IJÑATJO IV ÑE TJURĪ JMU JANGO GA KJA YO NTE'E KJA TS'IB'ONRO; 22 TS'IJÑATJO IV, NU TJURĪ NU KA PJOXTE KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO; 6 TS'IJÑA XI, 8 TS'IJÑA III, 9 TS'IJÑA II, 18, 19, 21, ÑE 26 MAMA TJURĪ JMU'U JANGO GA KJA YO NTE'E A TS'IB'ONRO; 3, 12 NU TS'IJÑATJO III Y XVIII, 13 NU TS'JÑA III, 15 TS'IJÑA III, IV, V, VIII Y IX KJA JÑA'A JMU'U A TS'IB'ONRO NU JANGO O DYĒTRĒJI KJA NE DYOJUI, ÑE

K'O MAMA

Nu ko b'epji ko chjuu nu ko o pjongĩ nu Tajmurb'epji a Xoñijomĩ (ONU), o kjaji nu kje'e 2015 na jeb'i 2030 Ra nokĩ Sostenible nu ko o tsjaji nu b'epji nu Taxoñijomĩ.

Nu ko b'epji a xoñijomĩ pezhe 17 ko chjuu Ra nokĩ Sostenible (ODS) nu b'epji 169 nu ko o tsjaji nu b'epji nu Taxoñijomĩ.

Nu dadyo tjurĩ ko kjaji yo te'e mbara mimiji na joo yo tee ko o kjaji yo Arkate a Ts'ibondo a B'ondo Alfredo de Mazo Maza, nestaji ra nuji na joo, ra paraji tetxeji, nza kja daño jña'a, ra kjaji nza kja mama a kjanu, ñeje so ra nuji ke ra mimiji yo b'ejña na joo nza kja ko ya ndunteji o ko ya dyenje naja o janzi t'i'i o xut'i.

Nu ko b'epji ra nokĩ a Ts'ib'ondo a B'ondo (PDEM) 2017-2023 nzakja nu b'epji 2030 ñe ko chjuu Ra nokĩ ODS, ngeje nu b'epji ot'i nuko ngeje ko ra janda pje ma tsjaji mba ra kjaa jñonĩ ñeje ko nestaji texto tee a xoñijomĩ mbara mimiji na joo ko nrrixu.

Nu politika a Ts'ib'ondo ko kjaji yo tee, ngeje ko nestaji ra kjaji ko b'edyi na Zezhi (EFF), b'epjiji ko arkate a jñiñi, ñeje yo tee yo jñiñi, jango ra tsjaji, ra pepjiji ngek'ua ra mamaji ke na jotjo a kjanu ñeje ra mimi na joo, textjoi ra namakjatoji, textjoya ra kjaji mbara mimiji in zakĩji na joo yo tee meb'ondo, ga kjanu, ra kjaji yo tee soo ra nokĩji ñe ra pepjiji a kjanu a tsjajaji na zakĩ na joo nza kja mamĩ nziyo jña'a: merio, jñonĩ, sjorĩ ñeje ngumĩ ra mimiji.

Nukĩ EFF kjaji nza kja mamĩ nu ODS, nza kja manji nu Tab'epji 2030 ngeje ko o pjongĩ nu Tab'epji a Xoñijomĩ (PNUD) ñeje ko ne'e nza kja mamĩ nu tjurĩ nu B'epji tsjaji Pjoxte a Ts'ib'ondo a B'ondo, texeyo soo ra kjaja ko b'epji ñe ko jña'a nuko b'epji pjoxte in jñiñi, nza kja o mamĩ nu Konsebo ko Xorĩ ñe ko nuu ko na joo nu Politika tee (CIEPS).

Nukĩ B'epji Nu Pjoxte ko chjuu Salario Rosa nu ko dyanda mimi na joo o kjaji nza kja mamĩji yo d'añi jña'a ko mama a kjaba ODS: naja 1. Teze nu dya ji'i pje ra si'i, nziyo 4. Sjorĩ na jotjo,

Ts'ich'a 5. N ama kjatjobi ko tee, 8. B'epji na joo ñe ra dyenje merio ñeje 10. Dyanda ra d'añoji ko tee; a kjanu ra kjaji 1.1, 1.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.4, 8.3, 10.2 nu Tab'epji 2030.
Nu PDEM, nza kja mamĩ nu Naja jña: Na ma kjatjobi ko tee b'ejña xo b'ezo, nza kja mamiji ra kjaji textjo ko tajñiñi ra kjaji na joo textjoji ko tee bejña xo b'ezo; ngeje nu b'epjiñu kĩ ot'i ra tsjaji koarakate, ngeje nu b'epji ke ra nuji ra kjaji ko jña ñe ko tjurĩ mbar a mimiji na joo ko tee.
Nukĩ textjo kjo pjenda kjaji nu ko soo ra kjaa ko b'ezo ñe ko ndixu, xo ra dyis'i nu ko ra namakjatjobi nzi na yeje ko tee ndixu ñe b'ezo, textjo ko b'epji ko ra tsjaji mbar a nuji ko kjaji na joo o b'epji ko arkate, a kjanu textjoji ko tee soo ra dyenje textjo ko nestaji mbar a mimiji na joo.
Nukĩ chopji ko tee soo ra gastaji nzi namakjatjobi textjo nzi b'ejña xo b'ezo ga kjanu ra mimiji na joo ko tee, ga kjanu ra dyenje merio xo ra tjonjo nzi na yejeb na joom nzi na b'ezo ñe nzi na b'ejña, ga kjanu, ro dyis'iji nu k ori kijñime ka taxiskuamajnu, mba dyanda ra d'año ka mimi ko tee.
Nuko d'año b'epji ngejejo ko nestaji ra kjaji textjo ko ngumpjoxte ko kjaa a Ts'ib'ondo, ko ngumpjoxte tee a B'ondo yo a jñiñi.
Nuko EFF nuu nu Metología Mitidimensional nu ko Pezhe ko dya jii pje ra siji nza kja mamĩ ni Konsebo a Tab'ondo nu ko Pezhe nu Politka nu Pjoxte (CONEVAL) xo nu ko manji ko tee ko pezhe texeyo, nza kja ko mamiji nu Ngumojoxte ko Pezhe tee a B'ondo (INEGI), nu Konsebo a B'ondo ko Tee (CONAPO) ñeje nu Konsebo a Ts'ib'ondo nu Tee (COESPO), xo d'año jeb'i ko kjaji nu b'epjiñu, ga kjanu ko b'epjiyo kjo kjaji ko arkate ra pjons'i textjo ko dya joo ko ro manji nu xiskuamaba kja ne TS'ib'ondo a B'ondo.
Nza kja mamĩ nu ko Pezhe a Tab'ondo ko merio ko kichi xo ko gi gastaji kja ne in Ndungoji (ENIGH 2018), kjaa 17 miyone 666 mil 779 tee kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, nujoyo 8 miyone 588 mil 652 ngeje b'ezo ñeje 9 miyone 078 mil 128 ngeje ndixu. Nza kja mamĩ ko jeb'i nu ENIGH xo nu CONEVAL 2018, kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo kjaa 7 miyone 546 mil 542 tee ko dya jii pje ra siji, nujoyo 3 miyone 630 mil 167 ngeje b'ezo ñeje 3 miyone 916 mil 375 ngeje ndixu.
Nza kja mamĩ nu B'epji Modelo Estadístico mbara yepetjo nu MCS-ENIGH 2018, ka Ts'ib'ondo a B'ondo kjaa 10 miyone 324 mil 310 tee paa 18 a 59 kjee, ga kjanu, 4 miyone 892 mil 325 (47.4%) ngeje b'ezo ñeje 5 miyone 431 mil 985 (52.6%) ngeje b'ejña.
Nu Konsebo nu ko tsjaa Sjori xo janda ko na joo nu Politka (CIEPS) mamĩ ke ma ra sājā nu kjee 2018 ra kjaa yeje 2 miyo 180 mil 602 (40.1%) ko ndixu ko paa 18 a 59 kjee ko dya ra dyenje pje ra siji.
Nza kja dya joo ri nuu ko b'ezo ñe ko b'ejña ngeje ko b'ejña ko kjaji chuu ko paa 18 xo 59 kjee, nuko tee ko paa ko kjeeko ngeje 1.4% ko dya jii merio d'año nu b'ezo.
Nza kja mamĩ ko Konsebo nu ko Xori ñe ko jandaji ko na joo nu Politka ko tee (CIEPS), kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo kjaa yeje 2 miyone 413 mil 345 ndixu ko pa'a 18 xo 59 kjee ko dya tonjo na joo xo nujoyo dya jii pje ra siji xo kjaji b'epji kjo dya ngont'iji.

Xo a kjanu, 559 mil 606 ko ndixu 18 xo 59 kjee, dya tonjo na joo xo nujyo dya jĩĩ pje ra siji xo kjaji b'epji kjo dya ngont'iji.

Nza kja manji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo kja 754 mil 596 ko b'ejña ko pa'a 18 xo 59 kjée ko dya dyenje pje ra si'i xo dyeje naja xo jñii ch'i'i ko b'ĩntjo, xo po sitjo b'a'a in nana.

Ga pépji nu mbos'i Nu arkate a Ts'ibondo a B'ondo, ko o opji na "Xiskuama ne Ts'ib'ondo" nu pa'a 19 ne naja nzana ne kje'e 2018, jango rga pépji ñeje ra unxi nu Jeb'i na Ixki, ma re nge na tr'unĩ kja pjos'i ma re unĩ yo ra dyotr'k'iji, nu ko kjaji yo Ngumpjoxte ñeje nu jeb'ijnu so ora usaji ngekua ra unxi ko pjenda pjoxxkji ko tee.

Nza kja mamĩ nu yeje ts'ib'epji o kjaji, nu paa 07 nu zana ñanto nu kjee 2021, nu jmurte nu ko janda ko kjaji na joo nu B'epji Nu Kjont'i na ixki, nza kja mamĩnu pezhe 9.3.2 nu jña'a h) zza kja mama nu ts'ijña CAySSRVDFEM/SO2/2021/01, o pjongiji ko soo ra kjaji.

Nza kja mama nu ts'ijña 21100010A/RO-038/2021, da nu pa'a 08 naja zana ñe kje'e 2021, ñe nu Diresio ka Kjaji Pjoxteji, ko yo mama ka nu tjurĩ 23 nu jña'a ko mama ra Karaji na Joo nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, o pjongiji ko so ora kjaji.

Nza kja mamĩ nu b'epijnu nu paa 5 nu zana yenchjo nu kjee 2021, nu Komisio a Ts'ib'ondo, nza kja mamĩ nu jña'a ko mama ra Karaji na Joo nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, o pjongiji ko soo ra kjaji.

Kja ne ts'ijña DIFEM-EXT-046-001-2021, da nu pa'a 7 nu zana yencho ñe kjee 2021, ñe nu Arkate ñeje nu B'epji Estatal ko kjaji na jo'o, ko yo mama ka nu tjurĩ mbara nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, ngekjua mama kjo b'ib'i a nd'ib'i:

Nza kja mamĩ a xoñi, ro pjongĩ nu jeb'iba:

NRAJXIÑU K'A JMUU KJA JÑIÑI NGEK'UA O POT'IJI YE TJURÍ MA RA PÉPJI NU B'OS'Í JANGO GA KJA RA PEPJI YO B'EDYI NA ZEZHÍ NU B'EPJI NA IXKI, O NGJEME A KJABA:

YO JÑA'A JANGO GA PÉPJI NU B'OS'Í JANGO KJONTÍ IXKI KO DYA MIMI NA JOO

1. Jango ga kja'a

1.1 Pje ngeje nu b'ejji

Nu mbos'i kja jñiñi jango ga kja nu jebi na ixki ra pepji na joo ne'e ra pjons'i na jo'o yo b'ejña k'i dya jyi' merio yo b'ejña ko dyenje dyech'a jñinchjo kje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo kje'e 59 ko b'ib'i kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ra uniji yo chopji yo te'e ko ra pjons'iji nza kja mama yo jñajnu, xo ko dya jii' merio xo ko dyenje ch'i'i ko na ts'ike, ra uniji merio xo ra jizhiji mbara noki na joo ko tee.

2. Nuk'i ra dyët'ë yo te'e

K'i B'epji unĩ jñonĩ, xori, ko ra dyët'ë ñe dya ra sad'i.

3. Ye jña'a yo mama jeko ne ra mama nziga

Mbara ra dyërëji na jo'o ye jña'a, ra tendiboji ga kjabá:

Yo b'épji ko ra pjons'iji in jñiñi, ngeje nu b'épji ko mimiji a yo jñiñi ko mama ra pjons'iji nu B'epji yo te'e ko ra pepji na jo'o, xo a kjanu ra mimi na joo, a kjanu ra kjaa te'e ko kara na joo o jñiñi.

Ko ra uniji, nu b'ejña ko ra uniji nza kja mama nu Pjoxte nu tee ko dyenje B'edyi na Zezhi jeb'i na ixki.

Ra pjons'i ra pepji ko tee, nu ko ra mama ja ba ra tsjaji mbara pepjitse, nza kja, xo ra kjajinza kja mama nu teji mbara mimiji na joo.

K'i dya dyenje jango rga ngara nte'e na joo, nu in b'épji nu arkate ke mama ra pørpi ne jango rga yo nte'e ngek'ua ra uní chopji nza kja mamí nu ts'ijña 36 nu Tjuri ra ngaraji na joo, je mama ra a tr'uní ga kjabá ye jña'a ke pépji.

CIEPS, ne konsejabo mbara ra pépji ñe nu'u na jo'o k'a in jñab'epji kja jñiñi.

Jmuri arkate, nu jmuri arkate k'i dyaki sjétsi ñe k'i tépi nu b'os'i jango rga Pepji yo B'edyi na Zezhi na iski b'epji.

DIFEM, Nu jmuri kja pépji nu b'edyi ñe na jo'o kja yo in Jñiñi.

Jango rga jñunsiji in chju'u, nu jango ra mama k'a b'os'i ne mbara ra sējē k'o ne'e nu k'a b'os'i jango rga ngara ko ra ngichi yo te'e na zezhi ko b'epji na ixki.

Nu ngumí kja Pjons'i te'e, nu komite ko mama kjo ngeje ra ngichi ñe ra pjori ra pepji na jo'o nu b'epjijnu yo B'edyi nu DIFEM.

Tjuri, nu tjuri jango ga kja'a yo nre'e a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Jango rga jñunsiji in chju'u, nu jango ra mama k'a b'os'i ne mbara ra sējē k'o ne'e nu k'a b'os'i jango rga ngara ko ra ngichi yo B'edyi na Zezhi ko b'epji na ixki.

Ja ra uniji, ngeje nu chopji ko ra uniji yo b'ejña ko nesta, ngeje na jeb'i ko nesta mba ra pjongí yo chopji ko rachuniji.

Jango rga jñunsiji in chju'u, nu jango ra mama k'a b'os'i ne mbara ra sējē k'o ne'e nu k'a b'os'i jango rga ngara ko ra ngichi yo B'edyi na Zezhi ko b'epji na ixki.

Te'e k'i teb'e, nrexe ye nte'e k'i o opjiji kja jmurī, ke tsja'a yo pépji k'i ne'e ye jña'a mbara b'epji nu b'os'i jango yo B'edyi na Zezhi ko b'epji na ixki.

Ko b'ezhi texe pje ra si'i, ngeje mbara yo nte'e ko dya ga punkjī nge ts'ike k'i nestaji mbara ngont'i k'i yo nestaji ñe ra pes'i k'a sēt'ē in ndecho kja'a nte'e.

Nu ngumī kja Pjons'i te'e, nu komite ko mama kjo ngeje ra ngichi ñe ra pjorī ra pepji na jo'o nu b'epjiju yo B'edyi na Zezhi ko b'epji na ixki.

Mbos'i, nu mbos'i jango rga pjons'i yo B'edyi na Zezhi ko b'epji na ixki.

Ja rga kja'a, jango rga pépji nu t'ezi ko ra nesta ka ra mama texe in chju'u yo te'e ko ra uniji nu chopji ñe texe ko ra uniji.

K'i orī, k'a nte'e k'a jus'i in chju'u ma ra mbezhe ra tr'unī k'o unī k'a b'os'i.

B'epji in nzumī, ngeje ko b'epji ko nestaji ko ra pjorī nu in ch'ii ñe in xut'i, nu tee ya pale ñe ya male, ko dya mimiji na joo, xo ko nesta ri b'ib'i na joo, ra tomī, ra pjorī texe ko i nestaji ko dya tonjo.

Ja ra uniji, ngeje nu chopji ko ra uniji yo b'ejña ko nesta, ngeje na jeb'i ko nesta mba ra pjongī yo chopji ko rachuniji.

4. K'o ne'e ra tsja'a

4.1 K'o kjabá texe ko mama

Ra pjons'i ra chetoji ra dyenje texe ko nesta yo B'ejña ko pesi 18 ñe 59 kjee kja in nzunji mba ra mimiji na jo'o ñe dya ra bextjo pje ra siji yo te'e, ra uniji merio xo ra jizhiji ja ba ra tsjaji.

5. Ngejya

5.1 Nrexe yo nte'e

Ra inuji nu b'ejña ko dyenje 18 ñe 59 kjee, k'o b'ib'iji kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo.

5.2 K'o nte'e k'o ra t'unĩ

Yo B'ejña k'o pes'i dyech'a jñinchjo 18 tsje'e ñe 59 kjee ñe texe ko in zakĩ kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo.

5.3 Yo xa k'o ra t'unĩ

Yo B'ejña k'o pes'i dyech'a jñinchjo tsje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo 59 kje'e k'o kara a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe ko dya pes'i pje ra ñoniji ñe pje ra unĩ in b'edyi ra si'i.

6. K'o ra t'unĩ

K'a mbos'i ra unĩ nrexe yo dyete dyote ts'ich'a (125) jñiñi a Ts'ib'ondo, ra pjons'i yo te'e ko ra nestaji nza kja mama yo tjurijnu ko ts'ijña 6 ñeje 12 ko tjurĩ Nu Pjoxte kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

7. Pjoxte

7.1 K'e ra pjons'i

7.1.1 Ko ra uniji

Ra mandaji merio nzi na naja ñe ñanto, xo jentjo naja mo dyenje texe nu merio, nzi na texe yo te'e mo kja'a merio maxi iyo.

7.1.2 Ko ra uniji

- a) Ra xoriji mba ra dyenje o b'epjitse nza kja ko jmurib'epji ñe chopji;
- b) Ra jizhiji ñe ko ñaji nza kja ra tsaji na s'oo nu be'jña, mo ra ne'a a kjanu nu b'ejña;
- c) Ra kjaji na joo mbara kichi ka dyat'a ko tee;
- d) ko pjoxteko tee dyanda kjijñiji na joo;
- e) Ra pjoxte mbara dyet'ëji na joo ko tee, mo ra ori a kjanu nu b'ejña; xo mbara kjuarĩ na joo ko sjorĩ, mo ra oriji a kjanu nu b'ejña.

7.2 Janzi k'a ra ch'unijji

Ra chunĩ yo chopji \$2,400.00 xo ra so'o ra unĩ naja nu textjo nu merioyo, ra unĩ merio nzi na naja ñe ñanto, xo jentjo naja mo dyenje texe nu merio, nzi na texe yo te'e mo kja'a merio maxi iyo.

Ko ra uniji dya ra kobraji, ñe yo Arkate a Ts'ib'ondo Ngeje ko ra unĩ nu meriojnu, ngeje nu DIFEM ko ra pepji ñe dya ra kobraji.

7.2 Ja ba dyenje k'o chuniji

Dyenje nu chopjiñnu texe nu ko unĩ ko arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nuk ora chunĭji ra nuji ko na joo chunĭji mbara jyezi ra usaji ko merio chunĭji, nu merioko dyenje na joo xo, ko d'año pjenda unĭji ko b'ejña nestaji, xo ko pjenda usaji mbara kjaji na joo nu b'epjijnu, nza kja nestaji nu b'epjijnu, xo a kjanu ra nestaji ra chotĭ nguenda nu Sekretaria ko Chopĭi ñeje ko ya mamĭ ra mandaji ko tee nestaji na joo.

8. Jango rga tsjaji

8.1 K'o nte'e k'o ra t'unĭ

8.1.1 K'o orĭji ñe jango rga juajnĭji yo nte'e

a) Ri menzumĭ a Ts'ib'ondo a B'ondo.

b) Nge na b'ejña ko dyenje dyech'a jñinchjo tsjé'é 18 ñe ts'ite nzinchjo tsjé'é 59;

c) Ngeje yo B'ejña ko dya dyenje pje ra ñonĭ ñe dya ra pes'i pje ra unĭ ra si'i in b'edyi;

d) Ko pepji kja o nzumĭtse, ñe dyara tonjo na joo merio;

e) Ko dyenje ts'ilele xo ko dyenje ts'it'i pje ra unĭji ra si'i b'a'a;

f) Xëkë k'a kuatr'i in jmĭcha, ngextjo edyi mazi dyech'a jñincho tsjé'é. Mo nu jeb'ijnu dya dyenje ja i menzumĭjnu ri chunĭ na jeb'i ko mama kjo ngetske (CURP), textjo j'eb'iyo kjanda pjons'iji nu kje'edya xo so'o ra chunĭ na jeb'i nu jmuu in jñiñi.

g) K'o nre'e k'o ra mama k'e jmute nu ngumĭ kja pjons'i te'e, xo:

1. Na jeb'i ka mamĭ nee ra chunĭji ko mamĭ a xoñi;

2. Na jeb'i ka mamĭ ke ra pepji ka o jñiñi;

h) ke o xorĭ mbara kjaji na joo o nzumĭji xo o b'edyi, nestaji ra chunĭ na jeb'i ka mamĭ a kjanu.

i) Mo dya xi dyenje ts'ilele xo dya xi dyenje ts'it'i ko unĭji b'a'a so ra unĭji mbe dya mimi na jo'o;

j) Ñe texe ko ra mama nu ngumĭ kja pjons'i te'e.

Texe ko dato ko mentsjajatse, ngeje ra kjaji nza kja mama nu tjurĭ ko pjurĭ nu ko i mentsjaja kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe texe in jñiñi, ñe texe ko mama nu b'epjijnu.

8.1.1.1 Ko dya ra pedye nu b'epjijnu

Texe yo te'e b'ejña so'o ra juns'i in chju'u jentjo mo nesta kjo pjons'i ñe mo ra kjaji nza kja mamĩ nu jña g) ñe h) nu pezhe 8.1.1, xo ra kjaji nzakja mamĩ nu pezhe 8.1.7 nu tjurĩba.

8.1.2 K'o ne jyod'i ra tsjaji

Ra uniji nu mbos'i yo oriji ya juns'i ñe uniji k'o ne'e ñe mama nu yo ts'ijña, mbeñe k'e:

- a) Mo dya mimi na jo'o, ñeje nza kja mamĩ ko arkate a jñiñi;
- b) Ko dyenje dorkejeme;
- c) Yo b'ejña ko o tsjaji na s'o'o;
- d) Ko ya nzhoĩ na jee;
- e) Ko kara kja na nzumi ko mimi yeje b'edyi o jmurĩ te'e; ñe
- f) Ñe texe ko ra mama nu ngumi kja pjons'i te'e.

Nujyo, ra mamiji nu komite ko na joo maxi iyo, mo dya kjaa jeb'i ka mamĩ kjo ngeje teb'e.

8.1.3 Nu ko ra dyis'i chjuu

Nuk a i dyisĩ i chjuu soo ra kjaji yeje b'epji, mbe jentjo mo dya kjaa tee ko teb'e, xo ra kjaji yeje:

8.1.3.1 Juns'i chju'u nu internet

Nu b'ejña ko orĩ ra pjons'i nesta ke ra ma jñuns'i in chju'u kja ne DIFEM, ra mats'ejĩ nu ra junsiji k'e chju'u kja ne ngub'epji, ra tuns'i yo jeb'i ñe xiskuama ko nesta nza kja mama yo tjurĩnu ñe a kjanu ra jñunspĩ in chju'u kja ne t'ezi jango mama ke ra pjons'i.

Mo ya o mamiji ko na joo ra kichi ñe ya o dyisiji ko chju'u, ra pjongiji na jeb'i ka mamĩ ngeje ko teb'e.

Nu ko tsjaji na joo dya ra kobraji mbe dya mamiji ko ya kichi maxi iyo.

8.1.3.2 Nu ka ra moji

Texe yo te'e b'ejña ko dya tonjo nza kja mama a kjabá so'o ra juns'iji in chju'u jentjo mo nesta kjo pjons'iji ngekua ra unī mbos'i k'o dya ra ts'ontr'i je ra dya n'ets'e kja ra paje k'e chju'u.

Nuko b'ejña ko dya soo ra matse ko dyenje na dorkijeme, soo ra maa na d'año tee, mbe ra ichi na jeb'i ka mamī ke ngeje nu b'ejña ko nee ra kichi ko o unī nu jeb'i, nu jeb'ijnu ngeje ko ra pjongī kja na ngumpjoxte.

Mo ya o mamīji ko na joo ra kichi ñe ya o dyis'iji ko chju'u, ra pjongīji na jéb'i ka mamī ngeje ko teb'e.

Textjo ko b'ejña soo ra maa dyis'iji o chjuu nu b'epijnu xo mo dyenje texe ko orīji nza kja mamī ko tjurī a xoñi.

Nu b'epijnu dya ra kibratsī mbe dya para ko ri kichi

8.1.4 Ke xiskuama k'o ra juns'i

- a) Skuama k'a rge orī ñe ja ra nu'u ja ngekua i b'ib'i
- b) Na jeb'i ka ra mama ke dya i tonjo merio;
- c) Na jeb'i ka mami ja ba ra chunīji;
- d) Na jeb'i ka ra mama nee ra kichi nu b'epijnu, xo;
- e) Na jeb'i ka mamī ke ra kjaa b'epji ka o jñiñi, ñe;
- f) Na xiskuama ko mamī dya mimi na joo, xo;
- g) Na xiskuama ka mamī ya pépji na joo o jñiñi; ñe
- h) Texe ko ra mama k'e jmute nu ngumī kja pjons'i te'e jango rga kja'a.

8.1.5 Jango rga juns'i

Nu ngumpjoxte ra jmut'i yo ndixu k'e tr'unrī jango ga juns'iji in chju'u jango ga mama yo tjur'i 92 nu jña XIV, nu ts'ijña p) mu mama k'o na kjuana nu jango jana saja

ra mbaraji texe k'a kja'a nu Ts'ib'ondo ñe yo jñiñi; k'e jña'a ñe jango rga juajniji ñe ra jmutiji yo kisi in chju'u ne ra mb'os'iji nu arkate a Ts'ib'onro ne k'o mama jña'a k'o ra mamaji ne b'epji xo ra mandaji kja ne Diresio ka Kjaji Pjoxte nza kja mama nu jña'a 13 nu ts'ijña VIII nu tjuri xo yo pezhe nziyo ñe ñanto.

8.1.6 K'o ra mbes'i yo ndixu yo ra mbons'iji b'ejña xo b'ezo

- a) Mbara nu b'epji B'ejña ko pepji ra uniji nu chopji ki ra pjons'iji;
- b) Ra pjori in chju'u yo te'e ko ra pjons'iji.
- c) Ra zopjiji na jo'o, ra chjetrji jango ga mamaji nu dya so'o re sad'i na nte'e, ñe
- d) Texe ko ra mama k'e jmute nu ngumi kja pjons'iji te'e jango rga kja'a.

8.1.7 K'o ra tsja'a yo nrixu k'o ra mbos'iji

- a) Ra mama texe ko nesta mbe ko na kjuana nza kja ko dyenje chopji;
- b) Ri xori nza kjaa mama ko ra kjaki na joo nza kjaa nu ko tee ra kjaji;
- c) Ra pepji ko b'epji kjaa in jñiñi;
- d) Mba ra nu B'epji B'ejña ko tonjo na nojo ra kjaji yo ts'ib'épji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixori k'e mama ja go tsja'a ne b'épji jango ra soji;
- e) Ra mamí nu Numpjoxte ko chuniji yeje o jñii pjenda chuniji mo ngeje ko pjons'iji a jñiñi o a B'ondo, ñe
- f) Texe ko ra mama nu ngumpjoxte.

8.1.8 K'o dya xi ra so'o rge mbos'iji yo ndixu

- a) Dya ra kjaa nza kja mama nu tjuri nu jña'a a), b), c) nu pezhe 8.1.7 nu tjuriba;
- b) Mo dya ra matse tuu ko ra pjonsiji xo dya o mamí;
- c) Ma dya na jo'o nge tsjapi k'a skuama ñe ra pjons'iji na politiko; ñe
- d) Texe ko ra mama nu ngumpjoxte.

8.1.9 Ma ra wench'iji yo ndixu

8.1.9.1 Dyakja ra uniji k'a na nrajme

a) Mo dya ra maa ka jizhiji jara tsjaji ko tee ko pjons'iji, ra mamaji ko pjoxte ko xi ra unijtjo ko nesta maxi iyo;

b) Ma ra yepeji k'o ri uniji B'ejña ko tonjo na nojo ñe Te'e a B'ondo ko tonjo na nojo ma ga kja dyakja ra uniji k'e mbos'i asta ma ra jokiji k'e skuama; ñe

Texe ko mama k'a munro arkate nu ko jmute nu ngumĩ kja pjons'i te'e.

8.1.9.2 Dya kja ra uniji nu pjons'i

a) Ma ra mama dyabe b'echijne ngek'ua ra ngich'i nu kja mbos'i;

b) Ma ra mbedye ra ma mimi na n'año jñiñi a tji'i a Ts'ib'ondo;

c) Mo dya xi ra ne'e;

e) Mo ra ndu'u nu te'e ko pjons'iji;

d) Mo ra unĩ d'año tee nu ko pjons'iji;

e) Mo dya ra maa tuu ko ra uniji ñe mo o matiji a kjanu;

f) Ma dya na jo'o nge tsjapi k'a skuama ñe ra pjons'i na politiko;

g) Mo ya unije yeje pjons'i nutee nu ko Pjons'iji a Tab'ondo, ts'ib'ondo xo o jñiñi dya xi so'o ra yepe ra chuniji;

h) Mo dya ra maa ka b'epji in jñiñi nza kja mama nu tee in jñiñi, mbara kjaji na joo ko tee; ñe

i) Texe ko mamĩ nu arakate.

;

Nu Ngumpjoxte ko pepji mba ra mbos'i te'e ngeje ko ra pjoři ra tsjaji na jo'o.

8.1.10 k'o ra tsja'a k'a pjons'iji

a) Ra pjoxante ma ra matr'iji k'a yo ts'ib'épji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixori;

- b) Ra maa go tsja'a ne bépji jango ra so'o moji ka in jñiñi; ñe
- c) Texe ko mama k'a munro arkate nu ko jmute nu ngumi kja pjons'i te'e.

8.2 Ma dyakja ra mbos'i yo ndixu

Ma ra jongiji ya kjuari ñe dya xi na nesta nu te'e ko pjons'i nza kja mama yo tjuri nu xiskuamajnu.

9. K'o ra pjoxta

9.1 K'a ra mama jango ga kja'a k'o pjoxta

K'a munro arkate ngek'a ra jñanra jango rga pépjji ñe ra mama jeko ne jyod'i, o tsja'a nza kja mama ye tjurijnu.

9.2 Ka ra pépjji

K'a ra munro arkate nu pjos'i nu b'ejña nu DIFEM, ngejnu ra mandabo ra pepji nu b'epjijnu.

9.3 Munro arkate k'a us'i chju'u ñe tépi

9.3.1 Munro

K'a munro arkate ko chju'u komite ngeje yo:

- a) Na arkate, k'a ra mbezhi mbépji nu ra mbos'iji yo nte'e ngeje nu DIFEM;
- b) Na mbépjitrjo, k'a mbezhi nragxinuji kja DIFEM;
- c) Ñanto mbépjitrjo, k'o ra ngeje:
1. Na te'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro merio;
 2. Na te'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro ko dyat'a tee;
 3. Na te'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro b'épjji;
 4. Na te'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro ko xori;
 5. Na te'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a nu'u jango ga mimi nu b'édyi a Ts'ib'onro;
 6. Na te'e ngeje tepi ko xori ñe ko kara in jñiñi

d) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a un'i kjo pépji na jo'o, k'a ngeje k'a na nte'e k'i b'ib'i a mbo'o nu DIFEM;

e) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja yo nte'e o kja ngunxori nu DIFEM;

f) K'a t'ama ñe mama jango rga s'od'i nu merio nu kja Arkate munro k'o pjos'i yo nte'e kja ts'ib'onro nu DIFEM.

g) Na tee ko tepi ko kara in jñiñi, xo na ngumpjoxte.

Nziga na nte'e ra jñuns'i in mbaxante na ra jñuns'iji a mbo'o kja Arkate munro ra nēnbēji in chju'u.

K'o ri b'ib'i nu kja munro ra nririji ñe ra juajniji pero k'a rge ñ'eje kja arkate munro nu DIFEM k'i nu'u ko pépjiji ngextrjo ka ra k'a ra ña'a.

Ka ra tsja'a k'a munro ngek'o ra mama texeji ma ra paraji nre'e, k'a arkate munro ngek'a me ra juanik'a.

K'a mbépjitrjo ra unī mapji k'o mama k'a arkate, jñinpa a ante k'e ra chjeji para zoji d'a pa'a, ñe mo ra nesta ra ñuji, ra mapji dyote nziyo 24 a ante ke ra pepji.

Mbara so'o ra baleji in jña'a yo nte'e yo b'ib'i kja munro ri b'ib'i k'o pēre a nre'e nte'e ne d'aja in nzhëgxinuji, ngextrjo ma ni b'ib'i anreyo k'a arkate kja mbo'o ante, k'a nte'e k'a ne ñ'eje kja arkate munro k'a nu'u k'a pépjiji na jo'o o k'e pejñe angezeji.

Ante k'e ra mamaji ja ye nte'e yo b'ib'i kja munro, so'o ra mbitaji, ra jmuriji ye nte'e yo pébi nu arkate xopite o nte'e yo ne ñante kja jñiñi ma ne jyod'i k'a ra ñaji ñe ra mbaraji ngek'ua ra tsjaji nu jo'o yo b'epji ra b'ib'i nu arkate nu secretario nu kontraloria nu DIFEM o yo te'e kjo pjons'iji texeyo.

Ra yas'i na skuama nrexe k'o kjaji ñe k'e munro nu jango ra dyopjiji nrexe k'o o mamaji, ñe k'o kja ra mamaji, ra dyexe nrese k'e nte'e k'o b'ib'i nu k'a munro.

9.3.2 Ra xosiji

Ngeje nu komite soo ra mamī:

a) Ra mamaji ja ra mbos'iji k'a munro ndixu k'a o dyis'i in chju'u ñe ra mamaji kjo ngek'o so ra uniji k'o dya kaja nrexe k'o uniji. K'o ra jyeziji ra ngichi ga kjatr'k'ua ngek'o dya ri kaja nrexe k'o ri otiji mbara ngichi na ra mbos'iji jero ne jyod'i na ra mbos'iji mbara dya ra b'ezhiji k'o ra ziji. Ngeje k'a arkate munro k'a ra mama k'o ra uniji pjoxta k'a ndixu k'a dya kaja nrexe in siyens'e;

b) Ra xipji kjo kja ra ngichi k'o d'adyo ndixu k'o ne'e ra mbons'iji k'o ra sopiji k'o dyakja ra mbons'iji ma rga mbøri k'a mbons'i;

c) Ra mamaji jama ra ne'e ra potr'peji yo tjur'i jango rge pépjiji ngek'ua ra jogi na jo'o k'a b'épji ñe ra ñ'ets'e k'o kjaji ñe k'a b'épji;

d) Ra mamaji ñe ra nuji jango rga kja'a ma ra mapji so jñuns'i baleji jmuriji ñe ra dyëtrëji na jo'o k'e skuama k'a kis'i in chju'u k'o pjons'iji ñe k'a ra tsjaji jango ga mamaji nu xiskuamajnu;

e) Ra pjong'i ñe ra potpi yo jña'a ko kuat'i kja nu xiskuamajnu;

f) Ra dyis'i na te'e ko ra ngeje nu te'e ko ra pjo'i ra tsjaji na jo'o kja in jñiñi o kan a ngumxor'i;

g) Ra pojti ñe ra pjongüji nu jña'a ko nesta ra kjaji

h) Ra mati ko tee mbar a nuji ko na joo ko kjaji xo a kjanu ra pjons'iji ko tee b'ib'iba,

i) Ra manji ke na joo textjo ko manji mo ra jmuriji ko tee mbar a kjaji n ajo nu pjoxtajnu; ñe

j) K'o texe b'ib'i nu n'año jña'a ñe tjurijnu.

10. Jango rga tsja'a

10.1 Jango rga pepji nu pjoxta

a) Nu jango mamaji ja'a ñe ra uniji pjoxta Nu arkate ts'ib'ondo ra mapji ko na DIFEM; mbe jentjo mo ya kja'a te'e ko teb'e ñe ko ya bentjo texe te'e ko neji ra chuniji.

b) Yo ndixu ra ma jñuns'i in chjuji nu jango ra mimi k'a konsejabo k'e pjosi ye nzhixu jango ra mimi DIFEM, jango ra ngana nrexe k'e skuama k'o oriji o ra mamaji. Ra tsjaji na jeb'i ko ya o jyok i nu jeb'i ko nesta, xo na jeb'i ke ya nguari o jyoki;

c) Nu ngunxor'i ne pjons'i jango rga ngara na jo'o ñe nzhixu, ra nu'u k'e skuama k'o ra uni ye ndixu ra ja'a ñe ngeje nrexe k'o pjiriji ma ga mapjiji.

- d) K'a munro ra mama kjo ngek'o ra trunī pjoxte nza kja mama nu tjurijnu;
- e) K'a munro arkate k'a nu'u kjo pepji ngek'a ra jizhi k'o ngek'o o ngich'i kja pjoxte ñe ra ngos'i yo ndixu yo o ngich'i kja pjoxte. K'o dya o ndixu in pjoxte ra ngejinetr'o kja skuama k'o ra nreb'e;
- f) Nu ja ba ra uniji yo merio ne pje ma pa'a ra chuniji nu chopji jentjo ra mama nu ngumpjoxte ko kjaji nu b'epijnu;
- .
- g) Nu b'epji B'ejña ko pepji mo ra jizhiji ja ba ra tsja'a , k'a munro arkate k'a nu'u jango gua pepjiji ngek'ua ra jizhi jango rga pepjiji ra mbo'o, jango ga juajniñi ñe jeko b'ezhiji ngek'ua ra ngichiji nu kja mbos'i;
- h) Ra chunī ko pjenda ra uniji yo b'ejña kja ra uniji ñeje yo pa'a ko mamaji ra uniji;
- i) Mbara dya xi ra uniji nu B'ejña nza kja mamīnu pezhe 8.1.9.2 nu tjurijnu mo nu xa ko ra pjons'iji dya ra ma'a tu'u ko ra unī, mo ya kjogī pa'a ñe ko ya manji ke ro ma'a, nu Pjoxte ra manji pje ra tsjaji, ñe ra unī na d'año xa ko ya teb'e, nesta ra mamaji nu kja ngumī ko pepji ne tsja'a pjoxte
- j) Nu ngumpjoxte ra mamī ja ba ra chuniji ko pjons'iji ko te'e, xo jangua ñe jango ra uniji;
- k) K'a munro k'a pepji ra jmutī k'a munro yo ndixu o b'ezo ko ra pjons'iji nu b'epji iski.
- l) Nu ngumb'epji ra mama kjo ngeje o pjons'iji; ñe
- m) Texe ko mama k'a munro arkate nu ko jmute nu ngumī kja pjons'i te'e.

Dyakja ra uniji pjoxte ma dya ra dyērēji k'a mamaji k'a unī n'ako jmurī nte'e ye pjoxte o ma n'año k'o ri kjaji ka yo nte'e yo resibo pjoxte nza kja ra pjons'i yo politiko.

10.2 Ma ra potī yo ndixu

Ma ra nu B'epji B'ejña ko tonjo na nojo ñe Te'e a meb'ondo ko tonjo na nojo mbedye pork'e mama na skuama k'a munro arkate ngekua ra potr'pī yo chju'u nu jango ra jñasb'e in chju'u yo ndixu yo teb'etrjo k'a nre'e nu mbos'i ñe jñuns'i nzi na ndixu k'u dya pes'i nu mbos'i.

K'a arkate mama k'a pepji ra xipji k'a munro nte'e k'o a potr'piji ñe ra uniji na pjoxtje nreze ma ra ngichiji nu kja mbos'i, jango ga mindya k'a merio.

11. Nu jango ga mama yo munro

Nu munro DIFEM ñe ko te'e ko pjos'iji so'o ra kaxante k'o mamaji ma jmuriji ngek'ua ra tsjaji k'o mama k'a munro k'a pjons'i na nrixu nza kja mama nu xiskuamajnu.

Ra so'o ra dyedyi yo b'epji k'o yo pepji kja jñiñi ngek'ua ra pjos'iji ra pepji nu ra uniji mbos'i, nzi ga kja'a k'o mama jango s'od'iji merio ñe ye t'angunxorī ne k'o n'año nzumi, ngekua ra dyerēji na jo'o ye skuama k'o nu mbos'i ye nte'e yo pjos'iji ñe ra jmuriji yo nte'e mbara jichi jeko ra tsjabi kja jñiñi.

12. Jango rga ngichiji yo nte'e

Ma ra pepji ñe jango rga pjepji nu kja mbons'i teb'ejī k'a munro k'o me yo nte'e k'o nreri menzumī nu kja munro arkate, xo nu komite in jñiñi.

13. Jango rga mama

13.1 K'o d'año jango ra mama

Ra mama ja ba ra pepji nu b'epji nu jango ga kja nu mbos'i jango ga mama nu tjurī jmu'u ñe jango rga ma mama k'a munro nte'e.

K'e jña'a o tjurī k'o mama jango rga pepji je ra mbedye kja t'askuama nu ña'a k'a arkate "Gaseta nu arkate" k'e kja jeb'i k'i chju'u Web nu munro k'o pjons'i nte'e ñe k'o ja jī nzhixu k'e pjons'i nu DIFEM.

Jango ga mama k'e jña'a k'o kis'i kja ts'ijña dyech'a jñincho 18 nu tjurīnu, texe k'e xiskuama k'o rga jyod'iji mbara ra mamaji k'o kjaja nu pjons'i o nte'e, ra mama a kjaba:

"NUJNA B'OS'ITE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURĪ TE'E. DYA SO'O RA USAJI N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'ĪJI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'IRE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'ĪJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURĪ JMU'U"

Yo tjurīnu ngeje ko ra dyopji d'año jña'a ko ñaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ngekua ra paraji pjenda kjaji ko arkate a Ts'ib'ondo.

13.2 Matr'i nte'e

Nu matr'i nte'e ra un'i k'a arkate a Ts'ib'onro a B'onro ngeje nu DIFEM, ra mama nza kja ra mama yo munro te'e o nu jmute nu ngumi kja pjons'i te'e.

14. Jango rga ñ'etse

Nu munro DIFEM nu pjons'i nzhixu ra ngaja k'a xiskuama nu kis'i in chju'u yo ra mbos'iji jango ga mama ko kis'i kja nu tjur'i nza kja mama jango ga pepjiji ne jango rga mbaraji k'o tsja'a a Ts'ib'onro ñe yo o jñiñi, xo ra ppori dya ra nuji in chju'u yo te'e.

15. T'epi

Nu munro pjos'i nzhixu ra nu'u nu b'epji mbons'i, jango ga mama k'e jña'a k'o tsja'a ngekua ra mama k'a munro nrexe k'a ja'a ma ra jmuriji.

16. Jango ra tsjaji nguenrra

16.1 Jango rga tsjaji nguenrra a tji'i

So ra tsjaji ngenrra zo ri ngextjo natjo na kje'e (nu ko pjenda kjaji, ko na joo pepji ñe ko pjongiji n ajoo) k'a ra nu'u k'i CIEPS k'a ra jok'i na jo'o ra tsjaji ra b'epji k'o mbons'i.

16.2 Kja'iji nguenra k'o a pjongiji

K'a munro DIFEM k'a pjos'iji nzhixu ra mama ja ga kja'a k'a a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'iji tsjema tsjema k'o kja munro nu CIEPS, ra un'i na nde'e ñe nu yeje mo ya ra nguari, nza kja mama nu jeb'ijnu.

17. Nu'u, janga kja k'a ra tsja'a ñe ko taka

Nu nu'u, ja ga kja'a k'a ra tsja'a ñe janra k'o uniji mbons'i, ra mimi k'a Organo nojo k'i ra nu'u a Ts'ib'onro a B'onro, k'a arkate munro nu sekretaria k'a ne ñeje a ts'ib'onro a B'onro ñe k'a nu'u kjo pepjiji ñe jmuti DIFEM, yo nre'e a mbo'o na munro nu pjons'iji ye nzhixu nu jango ra nuji jango rga uniji k'o pjoxte yo nte'e yo ra tr'un'i.

18. Mapji ñe mama k'o dya jo'o kjak'iji

K'o dya neji, mamaji k'a dya ga ja'a k'o tsja'a, nu uniji pjoxte ñe jango ga uniji ye pjoxte, so'o ra nu'u k'e nte'e b'ejña k'o uniji pjoxte o k'e nte'e kjo jñiñi, ga kja'a:

a) Ra dyopjiji k'o neji:

Nu jana katr'b'aji jeb'i k'a pjos'i nzhixi k'a DIFEM, b'ib'iyo kja ne Paseo Colón b'extjo nu Paseo Tollocan S/N, nu ts'ijñiñi Isidro Fabela, a Zumi, Ts'ib'ondo a B'ondo.

b) Kja ña'a na je'e:

Kja munro DIFEM pjos'i nzhixu kja pezhe 800 0 03 43 36, kja ne SAMTEL nu pezhe 800720 02 02 ñe 800 7 11 58 78, ndezde nonixi ñe mbernaxi nu zini 9:00 a 18:00 ts'ipa, nengumi k'a arkate Ts'ib'ondo (CATGEM), nu jango dya ra ts'ontr'i 800 6 96 96 96 a mbo'o nu Tab'ondojnu ñe a nre 070 a Zumi ñe kja yo jñiñijnu textjo nu paa 24 zini, texe nu pa'a nu kje'e 365 pa'a.

c) Kja dyopji t'ez:

K'o b'ub'u kja ne korreo elektroniko difem@edomex.gob.mx, ñe ka www.secogem.gob.mx/SAM

d) Mo ri Mats'e:

K'a munro mbo'o nu DIFEM, b'ib'i a Felipe Angeles dya pezhe nu jñiñi Villa Hogar, C.P. 50170, a Zumi, B'ondo; ñe ka Ngumpjoxte nu Kontralaria ñe k'o ngunarkate k'o nu'u kjo pepjiji kja jñiñi ñe k'a enbi in b'epji k'a munro k'a ne ñ'eje merio kja Ts'ib'ondo a B'ondo ka DIFEM.

e) So ori mapji ka jña'a ko kjabá pedye:

Nuka soo ri xipji dya joo "Denuncia EDOMEX", nu ko kara pjoxte kja ne Kontralaria nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo.

K'O E JÑA'A K'O B'EZH

NAJA. Jizhiji nu xiskuama ja rga pepjiji kja in t'axiskuama nu arkate "Gaseta yo Arkate".

YEJE. Ye jñaya ra tsjajiya k'a na yeje na pa'a ma ra jizhiji nu kja in taxiskuama "Gaseta yo Arkate" ñe ra mintr'inu ma dyak'o ra potr'piji nu jango ra uniji pjoxte.

JÑI'I. Ra pojtiiji nu jñajnu ko na ts'ike jña'a nu tjurijnu ko dya nee nza kja mamí nu xiskuajmajnu.

NZIYO. Texe ko dya janda nu tjurijnu, ra pepjiji nu jmurite.

TS'ICH'A. Nu jña'ajnu, ra pjongiji textjoyo, mbar a paraji na joo pjenda xitsko.

ÑANTO. Nuko chuniji nu B'epjijnu, soo ra uniji asta mo ya ra uniji nu ko merio nu b'epji 2020 kjee xo ra yepetjo nu kjee 2021 xo ra tjořitjo mo ra kjauri nu ko merio; xo mo ya kjaji a kjanu ra pojtijnu nu xiskuama 2020, mbe iyo ra kjaji nza kja mamĩ a kjabá.

A Jñiñi Zumi Lerdo, nraññiñi, Ts'ib'onro k'a 19 pa'a, ne daja zana ne kjé'é 2021. **NU JMUU MIGUEL ÁNGEL TORRES CABELLO, NU TAJMU A XOÑI NU PJOXTE NU KO RA TEE NA JOO KO B'EDYI A TS'IB'ONDO A B'ONDO, – YAXÍ**

“Nujna b'os'ite dyak'o in tsjaja, dya pesk'o ra nu'u yo jmurĩ te'e. Dya so'o ra usaji n'año b'epji nu jango dya pjos'iji nte'e k'a dyarga jo'o rga pepji nuba b'os'ire ra wenchiji ñe ra matr'iji kja arkate jango ga mama k'a tjurĩ jmu'u”

6247

